

S. Sayısı : 217 ye ek

Belediyelerle bunlara bağı müesseseler ve Belediyeler bankası memurları tekaüt sandığı teşkili hakkında kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatası (1/435)

Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Sıhhat ve İ. M. Encümeni

Esas No. 1/435

Karar No. 11

30 - VI - 1941

Yüksek Reisliğe

Belediyelerle bunlara bağı müessese ve belediyeler bankası memurları tekaüt sandığı teşkiline dair Dahiliye vekâletince hazırlanarak Dahiliye, Maliye ve Bütçe encümenlerinde tetkik edildikten sonra Heyeti Umumiyyeye sevk edilen kanun lâyihasının Heyeti Umumiyyeye arzı esnasında, işbu lâyihanın sıhhi memurları da alâkadar etmesi noktasından bir defa da Encümenimizce tetkiki hususunda Encümen reisinin teklifi Heyeti Umumiyyeye kabul edilmesi üzerine tevdi buyurulmuş olan mezkûr lâyiha Dahiliye vekâleti Mahallî idareler umum müdürü, Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâlet müsteşarı ile sicil müdürü hazır buldukları halde okundu ve görüşüldü.

Müzakereye esas ittihaz edilen Bütçe encümeni lâyihasının 1 nei ve 2 nei maddeleri aynen kabul edildi. 3 neü maddesinin müzakeresinde tahsis muamelesinin tescili işinin sandığın idare meclisine bırakılması mahzurlu görülerek tescilin bu hususda en yüksek ihtisâs ve salâhiyet merci olarak tanınmış olan Divanı muhasebatça yapılması muvafık görülmüş ve mezkûr fıkra o suretle tadil edilmiştir.

4 neü ve 5 nei maddelerin aynen kabulünden sonra 6 nei maddenin müzakeresinde tayinleri vekâletlere ait olan memurlara ait tekaüt ve yetim ve dul maaşları, ikramiyelerin tahsis muamelesinin kendilerini istihdam eden belediyelerce yapılması, bu memurların sicillerinin mensup oldukları vekâletlerde bulunması sebebiyle muameleyi uzatacağı ve güçleştireceğı göz

önünde tutularak bu mahzuru önlemek üzere tahsis muamelesinin vekâletçe ikmal ve Divanı muhasebatça tasdik edildikten sonra bankaya tevdi münasip görülerek maddenin 2 nei fıkrası bu şekilde değiştirilmiştir.

12 nei maddenin B paragrafında vuzuhu temin noktasından küçük bir tadil yapılarak madde aynen kabul edilmiştir.

17 nei maddenin müzakeresi sırasında tababet ve şua batı sanatları mensuplarile eczacı ve kimyakerler için tekaüt haddi olarak 60 yaşının kabulü, halâ diğer dairelerde müstahdem olan bu kabîl memurların 65 yaşına kadar vazife görebilmeleri sebebiyle, aynı meslekten iki zümrenin munhasıran ayrı idarelerde çalışmaları yüzünden ayrı şartlara tâbi tutulması şekline bir aykırılık hâsıl edeceği gibi, esasen sayılarının azlığı dolayısıyla belediyelerin teknil ihtiyaçlarına tekabül edemeyen bu gibi memurların 60 yaşında tekaüt edilmeleri takdirinde belediyelerin bu husustaki ihtiyacının büsbütün artacağı düşünülerek ve bunlar hakkında yaş haddinin 65 olması muvafık görülerek madde o şekilde yenden tanzim ve kabul edilmiştir.

19 neü maddenin müzakeresinde maddenin başındaki vazifesi başında tabiri yerine daha şü müllü olarak vazife esnasında ve vazife yüzünden tabirinin kullanılmasını daha adilâne olacağı düşünülerek o şekilde düzeltildiği gibi hâdisenin yalnız kazaya munhasır kalmıyarak hastalık halini de ihtiva etmesi için bu maksadı ifa edecek şekilde küçük bir değişiklik yapılmış ve mad-

de aynen kabul edilmiştir.

26 ncı maddenin müzakeresinde malûliyetin tesbiti için en az üç resmî tabip kaydinin kabulü takdirinde üç resmî tabip bulunmayan yerlerde alâkalının uğrayacağı güçlükler düşünülerek mahallî idare âmirinin resmî veya hususî üç tabipten bir resmî heyeti sıhhiye teşkili salâhiyeti verilmesi muvafık görülmüş ve metin o yolda düzeltilmiştir.

İhtisasa taallûk eden hastalıklarla tam teşekküllü hastaneler bulunan yerlerde raporun bu hastaneler sıhhi heyetince verilmesi tatbikat noktasından tababet ve şubabatı sanatlarının icrası hakkındaki 1219 numaralı kanunun nizamnamesinde sayılan 15 kadar mütehassısın pek nadir olarak hastanelerde bulunabileceği cihetle malûliyetinin tesbiti ihtisasa taallûk eden hallerde alâkalının uzun ve külfetli yolculuklara mecbur edilmesi mülâyim görülmediğinden tam teşekküllü hastane külfeti kaldırılmış, buna mukabil alâkalının hakkının ziyaa uğramaması için ihtisasa taallûk eden işlerde sıhhi heyet içinde mütehassısın bulunması şart konulmuştur.

33 ncü madde, yaş haddinde yukarıki maddelerde kabul edilen esaslar göz önünde tutularak yaş haddinin uzatılması salâhiyetinin alelittak Dahiliye vekiline ve tayinleri diğer vekâletlere ait olan memurlar için de alâkalı vekillere verilmesi, tatbikat bakımından daha salim görülerek madde bu şekilde yeniden yazılmıştır.

Tayinleri vekâletlere ait olan memurların sicillerinin mensup oldukları vekâletlerce tanzim edilmekte bulunması sebebiyle muvakkat 1 nci maddenin metninde, Dahiliye vekâletinin Sicillerini tanzim şeklini tesbit edeceği memurların kimler olduğunu tasrih edecek şekilde küçük bir değişiklik yapılmıştır.

10 seneden fazla hizmeti bulunanlara sandığa iştirak hakkı verildiği halde 10 seneden

az hizmeti olanların iştirak edememeleri muvafık görülmiyerek sade bu esasları ifade edecek şekilde yeniden yazılmıştır.

Bu kanunda önce belediyelerce verilmekte olan tekaüt ve yetim maaşlarının sandığım teşekkülünden sonra belediyelerce tesviyesinde devam edilmesi, esasen belediyelerin mali sıkıntıları yüzünden maaşlarını almakta güçlük çeken hak sahiplerinin bu ıstıraplarını idame edeceği düşünülerek ve esasen bu maaşların senelik tutarının 18 - 20 bin liradan ibaret olacağı göz önünde bulundularak müzakerede hazır bulunan Dahiliye vekilinin de muvafakati ile bunların da sandığa devri muvafık görülmüş ve bu esas dahilinde yeniden tanzim edilen muvakkat 3 ncü madde metnine ilâve edilmiştir.

Kanunun neşri tarihinden sonra icabeden hazırlıkların yapılması için muvafık bir devre bırakılması lüzumu teemmül edilerek kanunun 1/teşrinisani/1941 den itibaren meriyete girmesi muvafık görülmüş ve 40 ncü madde o yolda değiştirilmiştir.

Kanunun diğer maddeleri aynen kabul edilmiş ve tanzim edilen lâyihamız Heyeti Umumiyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

S. ve İ. M. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Ağrı	Kütahya	Edirne
<i>Dr. H. Kural</i>	<i>Dr. A. S. Delilbaşı</i>	<i>Dr. F. Memik</i>
Diyarbakır	Bileceik	Burdur
<i>Dr. Ş. Emed</i>	<i>Dr. M. Suner</i>	<i>Dr. A. R. Yeşilyurt</i>
Gaziantep	Kastamonu	Kırschir
<i>Dr. M. A. Ağakay</i>	<i>Dr. T. Aslan</i>	<i>Dr. H. Ülkü</i>
Kocaeli	Konya.	Tekirdağ
<i>Dr. F. Sorağman</i>	<i>Dr. O. Ş. Uludağ</i>	<i>N. Trak</i>
Kastamonu		
<i>M. R. Saltuğ</i>		

SIHHAT VE İÇTİMAİ MUAVENET ENCÜ-
MENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Belediyeler ve bunlara bağlı müesseseler ve Be-
lediyeler bankası memurları Tekaüt sandığı teş-
kiline dair kanun lâyihası*

MADDE 1 — Bütçe encümeninin 1 nci mad-
desi aynen.

MADDE 2 — Bütçe encümeninin 2 nci mad-
desi aynen.

MADDE 3 — Sandığın idare meclisinin va-
zifeleri şunlardır :

A) Sandık gelirini takip ve tahsilini temin
ve mevcudunu idare ve sandık muamelâtını mu-
rakabe etmek,

B) Tekaüt, malûliyet, yetim ve dul maaş-
larıyla tazminat ve ikramiyelere ait olarak be-
lediyelerle müesseselerden gönderilecek evrakı
tetkik ve tahsis muamelesini ifadan sonra tas-
dik ve tescil için Divanı muhasebata tevdi et-
mek,

C) Her sene sandığın bilânçosunu banka bi-
lânçosu ile birlikte hazırlamak ve tetkik ve
tasdik edilmek üzere banka umumî heyetine
tevdi etmek,

D) Sandığın bütçe ve kadrosunu tanzim ve
masraflarını tasdik etmek,

E) Sandığın malî vaziyetini devamlı surette
murakabe etmek ve yeni tedhirlere alınmasını
icabettiren ahvalde Dahiliye vekâletine raporla
bildirmek.

MADDE 4 — Bütçe encümeninin 4 ncü mad-
desi aynen.

MADDE 5 — Bütçe encümeninin 5 nci mad-
desi aynen.

MADDE 6 — Bu kanun mucibince tahsis
edilecek tekaüt ve malûliyet ve yetim ve dul
maaşlarıyla verilecek tazminat ve iade edilecek
aidat ve ikramiyelere ait evrak, memurların
mensup olduğu idareler ve belediyeler tarafın-
dan ihzar edilerek sandık müdürlüğüne gönde-
rilir. Bu memurlardan tayinleri vekâletlere
ait olanların tahsis muameleleri mensup olduk-
ları vekâlet tarafından yapılacak tasdik ve
tescil muamelesi Divanca ikmal edildikten son-
ra bankaya tevdi olunur.

MADDE 7 — Bütçe encümeninin 7 nci mad-

desi aynen.

MADDE 8 — Bütçe encümeninin 8 nci mad-
desi aynen.

MADDE 9 — Bütçe encümeninin 9 ncü mad-
desi aynen.

MADDE 10 — Bütçe encümeninin 10 ncü
maddesi aynen.

MADDE 11 — Bütçe encümeninin 11 nci
maddesi aynen.

MADDE 12 — Bütçe encümeninin 12 nci
maddesi aynen.

MADDE 13 — Bütçe encümeninin 13 ncü
maddesi aynen.

MADDE 14 — Bütçe encümeninin 14 ncü
maddesi aynen.

MADDE 15 — Bütçe encümeninin 15 nci
maddesi aynen.

MADDE 16 — Bütçe encümeninin 16 ncü
maddesi aynen.

MADDE 17 — Bu kanuna göre tekaüt aylığı
tahsis olunabilmek için birinci maddede yazılı
vazifeleri görenlerin :

A) 30 sene müddetle hizmet etmiş bulunma-
ları,

B) Filî hizmetlerinin 20 seneyi ve yaşları-
nın 60 ı doldurmuş bulunması,

C) Filî hizmetleri 20 seneyi doldurmuş bu-
lunmak kaydıla vazife ifa edemeyecek derecede
malûl bulunmaları şarttır. Ancak tababet ve
şuabatı sanatları mensuplarıyla eczacı ve kimya-
kerler için yaş haddi 65 dir. C. fıkrasında ya-
zılı vaziyette tekaüde sevk keyfiyeti memuru
tayin eden idarece resen yapılır. A ve B fıkrâ-
larında yazılı vaziyetlerde bulunanlar kendi ar-
zularıyla tekaütlüklerini isteyebilecekleri gibi
kendilerini tayin eden idarelerce de resen teka-
üde sevkolunabilirler.

Bu madde mucibince tahsis olunacak tekaüt

aylıklarının nisbetleri aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

Memur ve müstahdem- nin tekaüde hak kazan- dığı tarihe kadar san- dığa iştirak seneleri	Tekaüt edilecek me- mur ve müstahdem- nin son aylıklarının % nisbeti
15	35
16	36
17	37
18	38
19	39
20	40
21	41
22	42
23	43
24	44
25	45
26	46
27	47
28	48
29	49,5
30	51

Şukadar ki, bu memur ve müstahdemlerin aylıklarına ve hizmet müddetlerine ve yukarıdaki cetvelde yazılı nisbetlere göre tahsis edilecek aylık miktarı bir aşağı derecede bulunan ve aynı müddetle hizmet etmiş olan Devlet memurlarına 1683 sayılı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvel mucibince bağlanacak tekaüt maaşı miktarını geçemez.

Ölenlerin dul ve yetimlerine aylık tahsisinde nazarı itibare alınacak tekaüt aylığı da bu maddede mucibince hesap olunur.

MADDE 18 — Bütçe encümeninin 18 nci maddesi aynen

MADDE 19 — Vazife esnasında vazifeyi ifa sebebile husule gelen hastalık veya arızalardan mütevellit malûliyetlerde memur ve müstahdemlere hizmet müddetlerine bakılmaksızın son aldıkları aylığın % 70 şini geçmemek üzere Dahiliye ve Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletlerince müştereken hazırlanacak nizamname ile tayin edilecek derecelere göre malûliyet maaşı tahsis olunur.

Böyle bir arıza veya malûliyet neticesinde ölenlerin bırakacakları dul ve yetimlere aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır:

A) Dul kalan kariya veya muhtaç kocaya hayatı müddetince veya tekrar evleninceye kadar ölenin son aylığının % 30 u,

B) Öz evlâtlardan her birine 18 yaşını dolduruncaya kadar bu aylığın % 15 i, çocuklar ana ve babadan yetim ise her birine % 25 nisbetinde aylık bağlanır.

Ana ve babadan yetimlik sonradan vukua gelirse tahsis olunan aylık o tarihten başlayarak % 25 nisbetine çıkarılır.

Çocuklar lisenin son sınıfında bulunuyorlarsa aylıkları 19 yaşını bitirinceye kadar, yüksek tahsilde bulunuyorlarsa 25 yaşını ikmallerine kadar verilir. Ancak lise tahsilini 19 yaşında bitirip de yüksek tahsile devam edenler hakkında yukarıdaki fıkra hükmü tatbik olunur.

Yüksek tahsilini 25 yaşını doldurmadan bitirenlerin aylıkları kesilir.

Yukarıdaki fıkralar mucibince dul ve yetimlere tahsis olunacak aylıklar yekûnu hesaba esas olan aylığın % 60 ı geçemez.

MADDE 20 — Maliye encümeninin 20 nci maddesi aynen

MADDE 21 — Maliye encümeninin 21 nci maddesi aynen

MADDE 22 — Maliye encümeninin 22 nci maddesi aynen

MADDE 23 — Bütçe encümeninin 23 ncü maddesi aynen

MADDE 24 — Bütçe encümeninin 24 ncü maddesi aynen

MADDE 25 — Bütçe encümeninin 25 nci maddesi aynen

MADDE 26 — Malûliyet için en az üç tabipten mürekkep resmî bir sıhhiye heyeti tarafından rapor verilmesi lâzımdır.

Entisasa taallûk eden hallerde mütehasssın bulunması şarttır. Malûliyet raporları Sıhhat ve İçtimâî Muavenet vekâletinin tasdikile katilendir.

MADDE 27 — Dahiliye encümeninin 28 nci maddesi aynen.

MADDE 28 — Dahiliye encümeninin 29 ncü maddesi aynen.

MADDE 29 — Bütçe encümeninin 29 ncü maddesi aynen.

MADDE 30 — Dahiliye encümeninin 31 nci maddesi aynen.

MADDE 31 — Maliye encümeninin 32 nci maddesi aynen.

MADDE 32 — Bütçe encümeninin 32 nci maddesi aynen.

MADDE 33 — Yaş haddini dolduran memur ve müstahdemlerin hizmetlerine, kendilerini tayin eden vekâlet ve idarelerce nihayet verilir. Şu kadar ki, bunlardan bir müddet daha çalışmalarında fayda görülenlerin beş seneye kadar daha istihdamlarına Dahiliye vekili müsaade edebilir. Ancak tayinleri diğer vekâletlere ait olanlar hakkında bu temdit alâkadâr vekâletlerce yapılır.

Bu kanunda yazılı yaşlar için memur ve müstahdemlerin birinci maddede zikredilen idarelere girdikleri zaman nüfus hüviyet cüzdanlarında yazılı olan yaşlar esastır. Hüviyet cüzdanında doğduğu ay yazılı olmayanlar için 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüt kanununda ki hüküm tatbik olunur. Filî hizmeti hesabında altı ay ve ondan fazla kesirler bir sene sayılır ve altı aydan eksik müddetler nazarı itibara alınmaz.

MADDE 34 — Maliye encümeninin 35 nci maddesi aynen.

MADDE 35 — Maliye encümeninin 36 nci maddesi aynen.

MADDE 36 — Maliye encümeninin 37 nci maddesi aynen.

MADDE 37 — Bütçe encümeninin 37 nci maddesi aynen.

MADDE 38 — Maliye encümeninin 39 ncu maddesi aynen.

MADDE 39 — Maliye encümeninin 40 nci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE I — Bu kanunun bi-

rinci maddesinde yazılı memurlardan sicilleri mahallerinde bulunanların tescil suretleri Dahiliye vekâletince hazırlanacak esaslar dahilinde tayin ve tesbit olunur.

MUVAKKAT MADDE 2 — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte birinci maddede yazılı memuriyet ve vazifelerde bulunanlardan kanuna tâbi vazifelerde evvelce geçirdikleri hizmet müddeti on seneden fazla olanların on senesi, on seneden az olanların hizmet müddetlerine müsavi bir müddet aşağıdaki şartlar dairesinde sandığa iştirak müddetinden sayılır:

A) Bu müddetleri hizmetinden saydırmak isteyenler kanunun meriyetinden itibaren iki ay zarfında mensup oldukları idareler vasıtasıyla sandığa müracaata mecburdurlar,

B) Bu müddetler zarfında aldıkları aylıkların mecmuunun % 5 i sandıkça hesaplanarak kendilerine borç kaydedilir.

Bu borçlar kanunun meriyetini takip eden dördüncü ay başından itibaren her ay aylıklarından % 5 olarak tekaüt aidatına ilâveten ve aynı esaslar dahilinde kesilir.

Borçlarını tamamen ödemediği tazminat almak suretile bu kanunun umumî hükümleri dairesinde sandıkla alâkası kesilenlerin bakiye borçları alacaklarından indirilir.

Tekaüt olmak suretile ayrılanların bakiye borçları tekaüt aylıklarından % 5 tevkifata devam edilmek suretile tahsil olunur.

Ölenlerin borçları sakıt olur.

MUVAKKAT MADDE 3 — Bu kanunun meriyet tarihinde belediyelerce verilmekte olan tekaüt ve yetim maaşları 1 haziran 1942 tarihine kadar alâkalı belediyelerce tediye edilir. Bu tarihten itibaren bu maaşlar dahi sandıkça tesviye edilir.

MADDE 40 — Bu kanun 1 teşrinisani 1941 tarihinden itibaren meridir.

MADDE 41 — Bütçe encümeninin 41 nci maddesi aynen.

